

TOMASZ OKOŃ

ur. 1965; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, PRL
Słowa kluczowe	Lublin, PRL, dzieciństwo, kirkut na Kalinowszczyźnie, pan Joński, wycieczki Żydów, ulica Sienna

Kirkut na Kalinowszczyźnie

Przy studziencie, obok pana Jońskiego, było wejście, dziura w murze i tam wszyscy, przez tę dziurę, wchodzili na kirkut. Wejściem był otwór w murze, który czasami ktoś zamurował, a my wszyscy, cegła po cegle, rozbieraliśmy z powrotem, dziurę robiliśmy i tak lata leciały. Pamiętam zaniedbane nagrobki, te płyty, macewy porzucane po całym kirkucie. Grób cadyka lubelskiego pamiętam jeszcze. Teraz jest obudowany, a kiedyś tego nie miał. Pamiętam, jak Żydzi przyjeżdżali na ten kirkut, to my jako dzieci, szybko dostawialiśmy wiadomość, lotem błyskawicy, „Żydzi przyjechali”. Wszyscy biegiem na kirkut. Wyrwaliśmy parę konopi, miotłę się z tego robiło i nagrobki zamiataliśmy z kurzu, liści. Od Żydów dostawialiśmy po kilka złotych za fatygę. Wielkie zadowolenie, bo zaraz na cukierki wydawaliśmy. Generalnie kirkut służył też ludziom za miejsce do opalania, do różnych zabaw, starszym do wypicia. Ktoś obcy na pewno bałby się wejść, bo tam różne towarzystwo było.

Pamiętam, jak nie było wejścia tego od strony salezjan, to dopiero później powstało. Jedyne wejście na kirkut pamiętam od strony [ulicy] Siennej. Blżej zamku, od strony [obecnej stacji] „Statoil”, tam były parterowe budynki za murem na kirkucie i tam Żydzi przyjeżdżali, wycieczki. Tam były warunki do umycia się, krany, jak już Żydzi wychodzili z kirkutu, [to tam zachodzili]. Byłem tam raz, były duże wrota w murze i był stróż, który otwierał te wrota i wpuszczał wycieczkę. W późniejszych latach, nie wiem z jakich powodów, te budynki niszczały, tam już nikogo nie było. Czyli nie mieli warunków, żeby ręce umyć. Do studzienki przychodzili pana Jońskiego i każdy po kolei mył ręce. Pan Joński stał z ręcznikiem, z mydełkiem. Po czym, jak się umyli, to jeden Żyd przychodził do każdego i po parę dolarów każdy zrzucał się i dawali panu Jońskiemu za fatygę. Zawsze było tak samo.

Data i miejsce nagrania	2019-03-07, Lublin
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"